

**L'ACTIVITAT ECONÒMICA DE LA POBLACIÓ
DE NACIONALITAT ESTRANGERA AL REGNE
UNIT**

Elena Vidal i Coso

293

Centre d'Estudis Demogràfics

2006

Centre d'Estudis Demogràfics

**L'ACTIVITAT ECONÒMICA DE LA POBLACIÓ
DE NACIONALITAT ESTRANGERA AL REGNE
UNIT**

Elena Vidal i Coso

293

Aquest article forma part de la recerca duta a terme en el marc del màster en Social Research Methods and Statistics, realitzat al *Cathie Marsh Centre for Census and Survey Research* a la *University of Manchester* durant el curs acadèmic 2003-2004.

Centre d'Estudis Demogràfics

2006

VIDAL, Elena.- L'activitat econòmica de la població de nacionalitat estrangera al Regne Unit

Resum.- A partir de les dades de la *Labour Force Survey* del Regne Unit de l'any 2002, en aquest article s'intenta descriure la situació de la població estrangera en el mercat de treball del Regne Unit. L'objectiu principal és analitzar el rol de la immigració dintre del mercat de treball d'acollida, identificant les similituds i les diferències entre la població autòctona i els diferents grups nacionals. L'assumpció de partida és que no hi ha un únic tipus d'immigració en el Regne Unit. S'identifiquen diferents perfils de població estrangera, que podríem dividir entre els provinents de països rics i els de països pobres. A més a més, les seves circumstàncies econòmiques i socials en el país d'acollida depenen de les seves característiques demogràfiques i socials, el país d'origen, la durada de l'assentament, etc.

Paraules clau.- Regne Unit, immigració, anàlisi estadística, mercat de treball, atur.

VIDAL, Elena.- La actividad económica de la población de nacionalidad extranjera en el Reino Unido

Resumen.- A partir de los datos de la *Labour Force Survey* del Reino Unido del año 2002, en este artículo se intenta describir la situación de la población extranjera en el mercado de trabajo del Reino Unido. El objetivo principal es analizar el papel de la inmigración dentro del mercado de trabajo de acogida, identificando las similitudes y las diferencias entre la población autóctona y los diferentes grupos nacionales. La asunción de partida es que no hay un único tipo de inmigración en el Reino Unido. Es posible identificar diferentes perfiles de población extranjera, que podríamos dividir entre aquellos originarios de países ricos y los de países pobres. Además, sus circunstancias económicas y sociales en el país de acogida dependen de sus características demográficas y sociales, el país de origen, la duración del asentamiento, etc.

Palabras clave.- Reino Unido, inmigración, análisis estadístico, mercado de trabajo, desempleo.

VIDAL, Elena.- The situation of foreign population in the labour market in the United Kingdom

Abstract.- Using the 2002 Quarterly Labour Force Survey and through a secondary analysis this paper is trying to describe the situation of foreign population in the labour market in the UK. The main focus here is to analyse the role of immigration in the UK labour market and identify the similarities and differences between the UK population and the different nationality groups. The underlying assumption in the analysis is that it is not possible to speak about only one kind of 'immigration' in the UK. It is possible to distinguish different profiles of foreign people. Furthermore, their economic and social consequences in the host country, depends on their demographic and social characteristics, their country of origin, the length of settlement in the country, etc.

Keywords.- United Kingdom, immigration, statistical analysis, labour market, unemployment.

VIDAL, Elena.- L'activité économique de la population de nationalité étrangère au Royaume-Uni

Résumé.- A travers les données de la *Labour Force Survey* du Royaume Uni de l'année 2002, cet article décrit la situation de la population étrangère au sein du marché de travail de ce pays. Le but principal du travail est d'analyser le rôle de l'immigration dans le marché de travail d'accueil, tout en identifiant les points en commun et les différences entre la population autochtone et les différents groupes nationaux d'étrangers. Dès le départ on assume qu'il n'y a pas un seul type d'immigration au Royaume Uni. Au contraire, on identifie plusieurs profils de population étrangère divisés entre les originaires des pays riches et ceux des pays pauvres. Cette distinction est d'autant plus importante que leurs circonstances économiques et sociales au pays de destination varient en fonction du pays d'origine ainsi que de leurs caractéristiques démographiques et sociales, de la durée de séjour, etc.

Mots clés.- Royaume Uni, immigration, analyse statistique, marché de travail, chômage.

L'ACTIVITAT ECONÒMICA DE LA POBLACIÓ DE NACIONALITAT ESTRANGERA AL REGNE UNIT

Elena Vidal

1. - La població immigrada: font de pors o d'esperances?

En aquest article es pretén realitzar una primera i general aproximació a la situació dels treballadors estrangers en el mercat de treball del Regne Unit amb la intenció d'aportar nous resultats en el marc de l'actual debat a l'entorn de la contribució en l'activitat econòmica per part dels immigrants i en general sobre la contribució de la immigració en les societats receptores. En aquest debat, que molts cops és contradictori, se suposen als immigrants conseqüències econòmiques, tant positives com negatives, reflectint conegudes pors i esperances. Així per exemple, una de les més grans esperances que les societats europees posen en la immigració és la contribució d'aquesta en l'alleujament de l'envelliment de les seves poblacions (Garzon i Loizillon, 2003) amb la conseqüent contribució en la sostenibilitat dels seus sistemes de pensions (Kemnitz, 2003). No obstant, aquest debat sobre la suposada contribució de la immigració en l'Estat de Benestar i, en particular en el sistema de pensions no està tancat, i més si tenim en compte que el balanç fiscal necessari per al bon funcionament dels sistemes de pensions existents no depèn necessàriament del total de població en edat activa en re

lació al total de la població dependent. Així, és important distingir entre població en edat de treballar i població en actiu (Cabré, 2001). El volum total de la força de treball d'un país no només està determinat per factors demogràfics sinó també pel seu percentatge de població ocupada, que és qui cotitza. Per tant, canvis en la participació de la força de treball, com ara la creixent participació laboral de la dona, poden tenir un major efecte numèric sobre el sistema de pensions que el que hi té la immigració (Coleman, 2004). També cal tenir en compte que aquest balanç fiscal depèn més de la quantitat de diner que del nombre de persones (Cabré, 2001). Així, la contribució fiscal dels immigrants dependrà molt dels nivells salarials que, a la seva vegada dependrà de la seva preparació i experiència, resultant aquestes més determinants que el nombre total de població immigrada (Coleman, 2004).

Una segona esperança dipositada en la immigració és la seva contribució en l'entrada de mà d'obra altament qualificada. Tot i que en el nostre país, almenys fins al moment, no es relaciona aquest aspecte amb l'arribada de treballadors estrangers, països com el Regne Unit, estan duent a terme polítiques actives per atraure els immigrants més qualificats (Salt, 2003). Finalment, la immigració és vista positivament per tal de cobrir aquelles vacants que determinats sectors econòmics no poden suplir amb mà d'obra autòctona, en relació a la qual ocupa una posició complementària o substitutòria (Brancós i Domingo, 2001; Domingo i Houle, 2004; Salt, 2003).

No obstant el dit fins ara, el punt de vista menys optimista del debat identifica els immigrants com a una càrrega per a la despesa pública a causa de les seves demandes, entre d'altres, en educació, salut o pensions. Un cop més, tampoc hi ha acord sobre si l'efecte dels immigrants en despesa pública és positiu o negatiu. Storesletten i Kemnitz (2003), senyalen que els immigrants, en general, fan poc ús dels beneficis de l'estat de benestar, i que, per tant, les societats d'acollida reben un benefici públic net de la immigració. Recentment però, Coleman (2004) exposa el contrari en afirmar que les conseqüències econòmiques de la immigració són clarament negatives. Finalment, altres suposades conseqüències no desitjades de la immigració afectarien al mercat de treball pròpiament dit. Així, l'entrada de nous treballadors portaria a un major atur i a uns salaris més baixos per als nadius. Altres autors sostenen que l'arribada de nous treballadors pot promoure un augment en el nivell salarial dels treballadors autòctons en protegir per aquests els treballs més qualificats (Stalker, 1994; Domingo i Houle, 2004).

No va ser l'objectiu de la investigació verificar cap d'aquests arguments. El que es pretenia era descriure la posició de la població de nacionalitat estrangera en relació a l'activitat i posar en evidència, tal com ja va indicar Kuhn al 1974, que qualsevol visió dels treballadors estrangers com a una massa homogènia és una simplificació. La posició dels estrangers en el mercat de treball anglès, com veurem, dependrà, en bona mesura de l'origen, del temps d'estada en el país i de les característiques sociodemogràfiques dels individus.

En aquest treball la metodologia assajada, entre d'altres, serà una eina d'investigació. Així, aspectes com la qualitat de la font estadística, la *Labor Force Survey* de l'any 2002, en relació al tema estudiat, el disseny de la investigació, el tamany de la mostra o el tractament de la base de dades inicial per tal de fer-la operativa, van ser tractats amb molta cura. Pel que fa a l'anàlisi pròpiament dita, aquesta consta de dues parts diferenciades. En

primer lloc, es fa una primera i general descripció tant de l'estructura d'edat i sexe com de la posició en el mercat laboral anglès de les persones enquestades segons sigui la seva nacionalitat. Hi són tractats, entre d'altres, la relació amb l'activitat, l'atur, la temporalitat i el grup socioeconòmic, amb l'objectiu de descobrir les diferències i similituts entre les experiències laborals de les diverses nacionalitats i per tal de comparar-les amb aquelles per als de nacionalitat del Regne Unit. En un segon apartat, fent una anàlisi més estadística, es crearan dos models, un per homes i un per dones, per tal d'explicar la probabilitat d'una persona amb nacionalitat diferent a la del Regne Unit d'estar per situació d'atur a partir de les seves característiques sociodemogràfiques i de les seves circumstàncies immigratòries.

2.- De la diversitat de treballadors estrangers al Regne Unit a la seva polarització?

Previ a l'anàlisi de les característiques demogràfiques i laborals de la població estrangera al Regne Unit va considerar-se oportú realitzar una aproximació als totals i als percentatges que les diferents nacionalitats representen dintre del país. Així en la Taula 1 podem veure com la població de nacionalitat estrangera representa, segons la mostra, un 4,1% del total, dels quals un 35,2% són nacionals de la Unió Europea (des 15 estats membres), als quals si sumem el 10,1% d'europaus no comunitaris, gairebé la meitat dels estrangers, concretament el 45,3%, són nacionals europeus.

Taula 1. Totals i percentatges per nacionalitat. Població de referència: Població total. Ambdós sexes

	Total	Percentatge sobre el total de la població	Percentatge sobre el total d'estrangers
Totes les nacionalitats	214302	100,0%	--
Regne Unit	205504	95,9%	--
Estrangers	8798	4,1%	100,0%
Països de la Unió Europea (15)	3094	1,4%	35,2%
Països fora de la Unió Europea (15)	5704	2,7%	64,8%
UE sense Irlanda	1662	0,8%	18,9%
Irlanda	1432	0,7%	16,3%
França i Alemanya	521	0,2%	5,9%
Nord de la UE	361	0,2%	4,1%
Sud de la UE	780	0,4%	8,9%
Resta Europa	887	0,4%	10,1%
Àfrica	1366	0,6%	15,5%
Subcontinent Índic	1061	0,5%	12,1%
Resta d'Àsia	1095	0,5%	12,4%
Amèrica del Nord	453	0,2%	5,1%
Càrib i resta d'Amèrica	443	0,2%	5,0%
Oceania	365	0,2%	4,1%

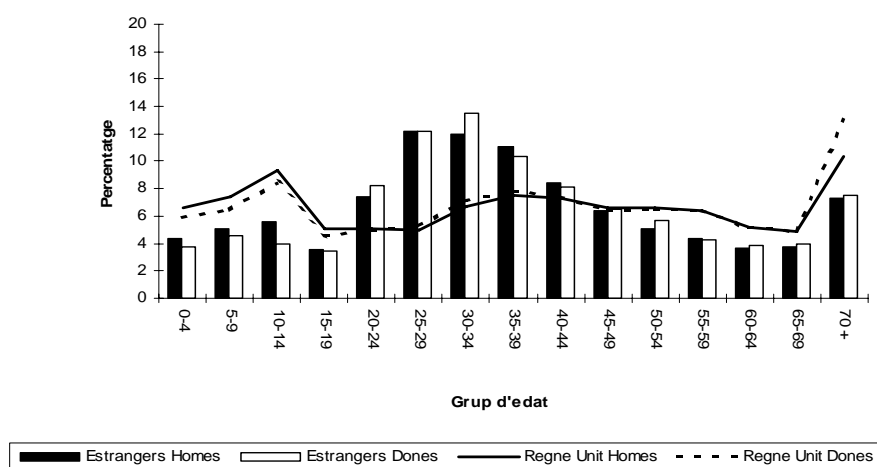
Font: Labour Force Survey 2002, Regne Unit.

El segon continent en importància com a font de població immigrada és l'Àsia. Els Asiàtics representen gairebé un quart del total d'estrangers, destacant aquells que provenen del Subcontinent Índic (Bangladesh, Índia i Pakistan), que representen el 12,1%. Seguint en el rànquing trobem l'Àfrica, Amèrica i l'Oceania.

2.1.- L'estructura d'edat i sexe

L'estructura d'edat i sexe de la població estrangera al Regne Unit indica una major proporció de població jove en comparació amb la població autòctona, com és habitual en la comparació per edats entre població immigrada i autòctona o població de nacionalitat estrangera i no estrangera en la majoria de països arreu del món. No obstant això, aquest perfil general per a la població estrangera no és la norma per a totes les nacionalitats. Per exemple, els nacionals de la Unió Europea, que representen un 35,2% del total d'estrangers, presenten, en termes generals, una població més envellida que la del Regne Unit. En consonància amb l'autora Lin Lean Lim que al 1997 ja va predir un futur augment de la mobilitat femenina com a conseqüència del procés de globalització i de les tendències que apunten cap a la flexibilització del mercat laboral, la feminització de la immigració més recent sembla quedar reflectida en els resultats, on el percentatge de dones estrangeres és bastant similar al d'homes estrangers, i fins i tot, més acusat en els grups d'edat dels joves adults.

Gràfic 1. Estructura d'edat i sexe per nacionalitat. Població de referència: Població total

Font: Labour Force Survey 2002, Regne Unit.

2.2.- Els estrangers com a força de treball al Regne Unit

Quant als immigrants com a força de treball en el Regne Unit, l'anàlisi identifica dos perfils bastant diferenciats, seguint les pautes de la majoria de països de la Unió Europea dels 15. D'una banda, trobem els immigrants provinents de la Unió Europea, l'Amèrica del Nord i d'Oceania, i d'altra, els immigrants provinents de la resta d'Europa, de l'Àfrica, d'Àsia i del Carib i la resta d'Amèrica. Els estrangers que formen part del primer grup presenten un perfil com a treballadors similar al del Regne Unit, amb alts percentatges d'activitat, baix atur i temporalitat, i amb percentatges elevats de professionals i directius. Per al segon grup d'estrangers, en termes generals, els nivells d'activitat són inferiors, els percentatges d'atur i temporalitat més elevats i la presència de professionals i directius és menor. No obstant això, a més d'aquesta genèrica divisió per nacionalitats, els resultats semblen indicar una segona diferenciació entre els perfils d'homes i dones, present en totes les nacionalitats, indicant el component de gènere en la força de treball.

2.2.1.-Els percentatges d'activitat per nacionalitat i sexe

La taula 2 descriu els percentatges d'activitat econòmica per cada nacionalitat segons el sexe i ens mostra de manera evident com per a totes les nacionalitats les dones presenten uns percentatges inferiors.

Si comparem la població autòctona amb la població estrangera, els percentatges d'activitat per aquests són marcadament més baixos, concretament l'activitat dels homes estrangers és un 7% inferior a la dels nacionals, mentre que en les dones la diferència és encara més marcada, del 13,8%. No obstant aquesta pauta general, els percentatges d'activitat varien segons quina sigui la nacionalitat. Així, els individus de la Unió Europea presenten una pauta d'activitat similar a la dels ciutadans del Regne Unit, que d'altra banda es veuen superats pels percentatges dels estrangers d'Oceania, 96,2% per als homes i 89,7% per a les dones, i pels americans del nord, sobretot per als homes, amb un 87,2% d'actius, mentre que el femení se situa clarament per sota del britànic.

Contrastant amb aquests, en termes generals, elevats nivells d'activitat, es troben aquelles nacionalitats amb nivells clarament inferiors a les de la població de referència, la britànica. Els estrangers provinents del Carib i de la resta d'Amèrica, de l'Àfrica, de la resta d'Àsia i de l'Europa no comunitària, amb uns percentatges respectius per homes del 73,7%, 75%, 64,8%, 64,9% i per a dones del 62,7%, 56,6%, 50,4% i 49,7%. Finalment, és destacable la

diferència entre els nivells d'activitat masculins i femenins dels ciutadans del subcontinent Índic, amb només el 35,9% de les seves dones actives en contrast al 82,2% d'activitat masculina.

Taula 2. Percentatges d'activitat econòmica per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població total

Percentatges d'Activitat Econòmica			
	Homes	Dones	Total
Totes les nacionalitats	83,2%	72,6%	77,9%
Regne Unit	83,5%	73,3%	78,4%
Estrangers	76,5%	59,5%	67,5%
Països de la Unió Europea (15)	80,0%	70,5%	75,0%
Països fora de la Unió Europea (15)	74,8%	54,1%	63,8%
UE sense Irlanda	84,6%	72,8%	78,2%
Irlanda	73,5%	67,0%	70,1%
França i Alemanya	85,8%	74,6%	79,1%
Nord de la UE	82,0%	76,2%	78,6%
Sud de la UE	85,0%	69,8%	77,5%
Resta Europa	64,9%	49,7%	56,5%
Àfrica	75,0%	56,6%	65,2%
Subcontinent Índic	82,2%	35,9%	57,4%
Resta d'Àsia	64,8%	50,4%	57,9%
Amèrica del Nord	87,2%	66,2%	75,1%
Carib i resta d'Amèrica	73,7%	62,7%	67,6%
Oceania	96,2%	89,7%	92,6%

Font: Labour Force Survey 2002, Regne Unit.

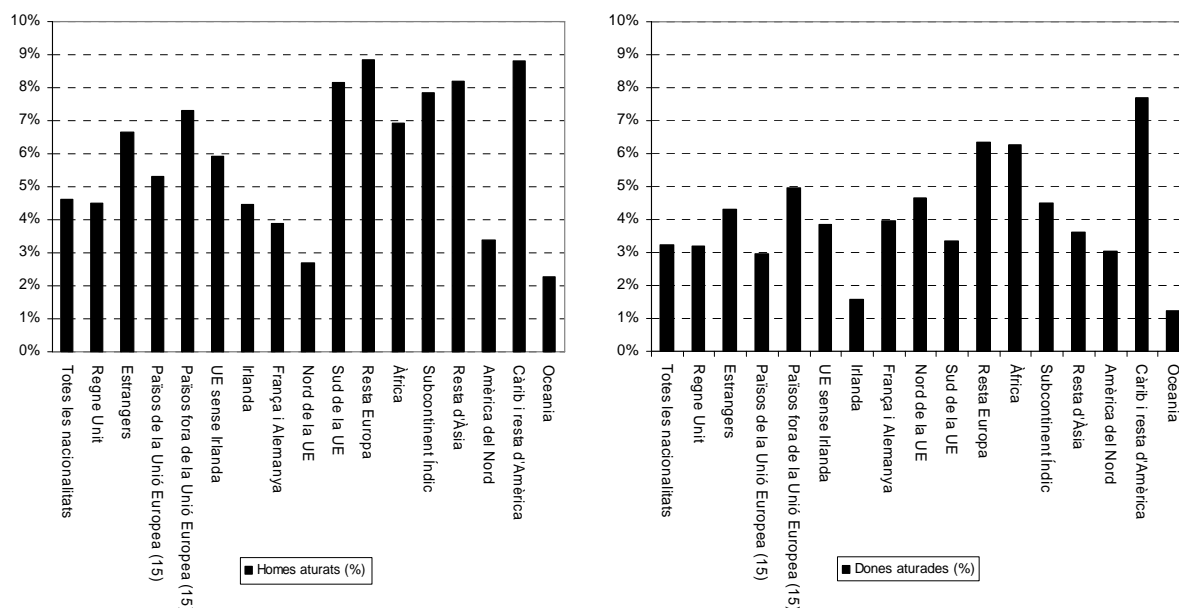
2.2.2.-Els percentatges d'atur per nacionalitat i sexe

El gràfic 2 ens mostra els percentatges de població en atur segons la nacionalitat per a homes i per a dones. En ambdós casos l'atur és marcadament més elevat per als estrangers. Si ens fixem en els diversos orígens nacionals podrem observar diferències evidents. Els nord-americans i els procedents del continent oceànic presenten uns percentatges d'atur clarament baixos, mentre que els nacionals comunitaris pateixen l'atur de manera similar als britànics, tot i que cal senyalar els elevats nivells per als homes del sud de la Unió Europea. En una menys favorable situació es troben els nacionals del Carib i la resta d'Amèrica, la resta d'Europa, l'Àfrica i l'Àsia, tots ells amb alts percentatges d'atur.

Addicionalment a les diferències observades entre les diferents nacionalitats, una altra pauta diferenciada d'atur és la que es dona entre homes i dones. Per a totes les nacionalitats les dones presenten uns percentatges d'atur significativament més baixos. La diferència

més marcada entre sexes és per als irlandesos, per als que l'atur masculí representa un 5,9% contrastant amb el 1,6% femení.

Gràfic 2. Percentatges d'atur per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població ocupada

Font: Labour Force Survey 2002, Regne Unit

Un altre cop, l'elevat atur dels homes del sud de la Unió Europea no es dona per a les dones d'aquesta regió, amb tant sols un 3,4% d'atur. Altres estrangers que repeteixen aquesta pauta de gènere de l'atur són aquells provinents del continent asiàtic, comportament que no segueixen les dones del Carib i la resta d'Amèrica, amb el nivell d'atur femení més elevat.

2.2.3.- La temporalitat per nacionalitat i sexe

El fet de tenir un contracte permanent o temporal de treball té una influència cabdal en la posició del treballador dintre del mercat laboral. La seva capacitat de negociació, el seu salari i altres beneficis laborals i socials dependran, en part, de l'estabilitat en el lloc de feina. D'aquesta manera, aquells treballadors amb un treball temporal estan, en termes generals, en una posició laboral desfavorable i d'inseguretat si els comparem amb aquells treballadors amb més estabilitat laboral. El que es pretén en aquest apartat és intentar

descobrir si aquesta temporalitat i, per tant, inseguretats laborals afecta o no de manera diferent als treballadors del Regne Unit segons sigui la seva nacionalitat i el seu sexe.

En la taula 3 podem veure com les taxes de temporalitat masculina són més del doble per als estrangers. No obstant, aquesta alta temporalitat no es dona de la mateixa manera en totes les nacionalitats. La primera diferenciació es dona entre la temporalitat dels treballadors dels països de la Unió Europea i la resta de treballadors, clarament en una situació més inestable, sobretot aquells que venen de la Resta d'Europa, Àfrica, Resta d'Àsia, el Carib i Oceania.

Segons ens mostra la taula 3, la temporalitat femenina segueix, en termes generals la mateixa pauta que la masculina. Les estrangeres tenen menys de la meitat de treballs fixos que les britàniques. I entre les primeres destaquen els alts índexs de temporalitat de les dones d'Oceania, d'Àsia i d'Àfrica i de la Resta d'Europa. La diferència més destacada en comparació amb els homes és que la temporalitat per a les treballadores de la Unió Europea és més elevada, i que per tant, la diferència entre els treballadors comunitaris i extracomunitaris no és en aquest aspecte tant evident en el cas femení.

Taula 3. Treball permanent o temporal per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població ocupada

	Homes		
	Permanent	Temporal	Total
Totes les nacionalitats	95,0%	5,0%	100% (41712)
Regne Unit	95,3%	4,7%	100% (39970)
Estrangers	87,5%	12,5%	100% (1742)
Països de la Unió Europea (15)	93,3%	6,7%	100% (599)
Països fora de la Unió Europea (15)	84,5%	15,5%	100% (1143)
UE sense Irlanda	92,3%	7,7%	100% (379)
Irlanda	95,0%	5,0%	100% (220)
França i Alemanya	89,2%	10,8%	100% (111)
Nord de la UE	95,7%	4,3%	100% (69)
Sud de la UE	93,0%	7,0%	100% (199)
Resta Europa	79,5%	20,5%	100% (112)
Àfrica	81,4%	18,6%	100% (291)
Subcontinent Índic	87,1%	12,9%	100% (225)
Resta d'Àsia	85,3%	14,7%	100% (224)
Amèrica del Nord	91,5%	8,5%	100% (106)
Carib i resta d'Amèrica	86,7%	13,3%	100% (75)
Oceania	82,2%	17,8%	100% (101)

Font: Labour Force Survey 2002, Regne Unit.

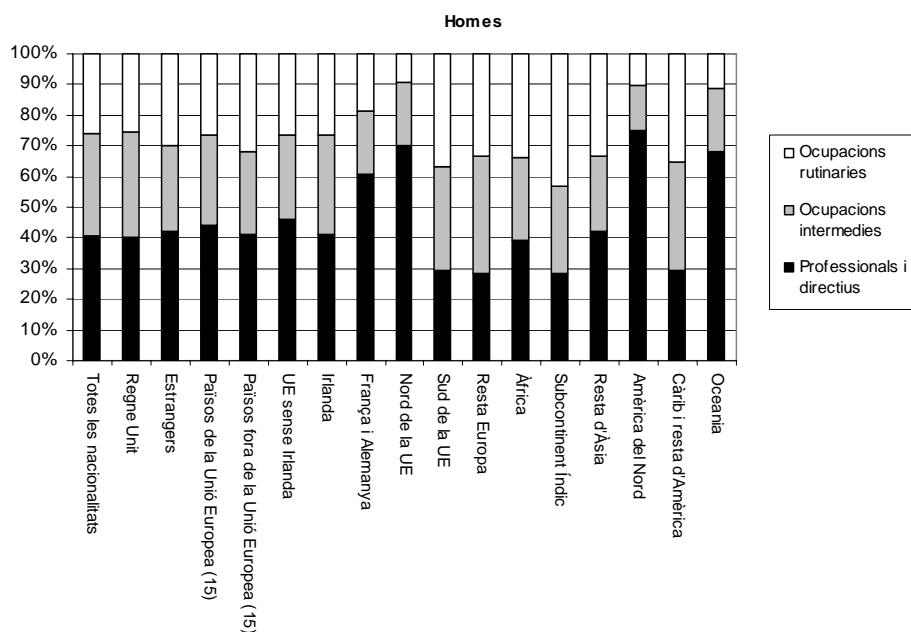
	Dones		
	Permanent	Temporal	Total
Totes les nacionalitats	93,3%	6,7%	100% (40659)
Regne Unit	93,6%	6,4%	100% (38934)
Estrangers	85,6%	14,4%	100% (1725)
Països de la Unió Europea (15)	88,8%	11,2%	100% (689)
Països fora de la Unió Europea (15)	83,5%	16,5%	100% (1036)
UE sense Irlanda	86,1%	13,9%	100% (416)
Irlanda	93,0%	7,0%	100% (273)
França i Alemanya	87,7%	12,3%	100% (146)
Nord de la UE	85,3%	14,7%	100% (95)
Sud de la UE	85,1%	14,9%	100% (175)
Resta Europa	82,3%	17,7%	100% (130)
Àfrica	84,8%	15,2%	100% (263)
Subcontinent Índic	81,4%	18,6%	100% (129)
Resta d'Àsia	83,4%	16,6%	100% (187)
Amèrica del Nord	86,7%	13,3%	100% (105)
Càrib i resta d'Amèrica	87,4%	12,6%	100% (87)
Oceania	78,3%	21,7%	100% (129)

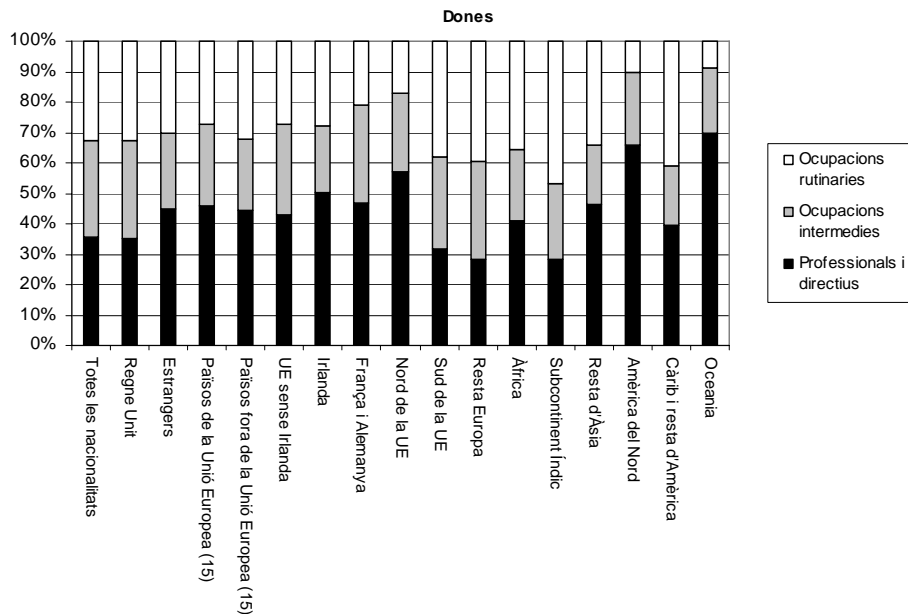
Font: Labour Force Survey 2002, Regne Unit.

2.2.4.- La situació professional per nacionalitat i sexe

La situació professional dels estrangers es divideix en tres categories, Professionals i directius, Ocupacions intermèdies i Ocupacions rutinàries. Si observem el gràfic 3 veurem que la nacionalitat afecta de manera similar a homes i dones estrangeres en quan a la seva situació professional en el mercat de treball anglès. Així, en els dos sexes el percentatge de professionals i directius és lleugerament més elevat per als estrangers que per als ciutadans del Regne Unit.

Gràfic 3. Situació professional per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població ocupada

Font: Labour Force Survey 2002, Regne Unit.

I això es torna a repetir en l'extrem contrari, en donar-se més percentatge d'estrangers situats en les ocupacions rutinàries. Si ens fixem en les diferents nacionalitats veurem que aquells treballadors millor situats professionalment provenen de la Unió Europea (amb l'excepció d'aquells que provenen del Sud), Nord Amèrica, i Oceania mentre que en els treballadors de la Resta d'Europa, Àfrica, Àsia i el Carib troben feines en aquelles ocupacions més rutinàries.

3.- L'anàlisi explicativa de la probabilitat d'estar a l'atur de la població de nacionalitat estrangera al Regne Unit

Com hem vist en l'anàlisi descriptiva, els percentatges d'atur són més elevats per als treballadors estrangers que per als treballadors britànics, tot i la variabilitat que hi ha entre els nivells d'atur segons sigui l'origen del treballador. En aquesta secció el principal objectiu és intentar explicar, a través de la construcció de dos models de regressió logística, quines característiques dels treballadors estrangers tenen influència en la seva probabilitat d'estar sense feina. Per tal de tenir en compte en tot moment l'important component de gènere que es dona dintre del mercat laboral, es crearan dos models, un per homes i l'altre per a dones.

3.1.- Hipòtesis dels models

Els models creats tenen com a objectiu calcular la probabilitat d'un treballador estranger, a nivell individual, d'estar desocupat donades unes determinades característiques personals, o variables explicatives. La probabilitat d'estar a l'atur en els models s'explicarà pel nivell educatiu, les característiques familiars i les característiques migratòries. Les nostres hipòtesis són que la probabilitat d'estar desocupat és més elevada com menor sigui el nivell educatiu; si l'individu està solter, en suposar-se als casats unes històries laborals més estables, unes habilitats més consolidades (Flaim and Geller, 1972), més motivació per treballar i un cost psicològic més elevat d'estar a l'atur (Nickell, 1980). A més, per al Regne Unit la literatura identifica que tenir tres o més fills dependents i viure de lloguer, en un habitatge no de propietat, està igualment associat amb una major probabilitat de no tenir ocupació (Blackaby et al., 1997; Shields i Wheatley Price, 1998).

Les diverses circumstàncies que tenen a veure en la història migratòria de l'individu també s'han considerat elements explicatius en els models. La nostra hipòtesi és que la probabilitat de tenir una ocupació augmenta en paral·lel al temps que l'immigrant ha viscut en el país d'acollida. Finalment, l'origen nacional del treballador, tal com queda palès en la secció prèvia, es considera crucial alhora d'explicar la millor o pitjor situació dintre del mercat laboral. Aquells treballadors estrangers provinents de països "desenvolupats" estaran més fàcilment ocupats que aquells provinents dels països considerats "en vies de desenvolupament", en considerar-se, per part dels empresaris, la qualitat acadèmica i les normes culturals i laborals dels primers similars a aquelles del Regne Unit. És necessari remarcar en aquest punt que una de les característiques dels immigrants considerada com a crucial alhora d'aconseguir una millor posició en el mercat de treball com és el coneixement de la llengua d'acollida, en aquest cas l'Anglès, no s'inclou en el model. La causa d'aquesta ommissió és la inexistència en la Labour Force Survey de cap qüestió relacionada amb el nivell d'anglès de l'entrevistat.

3.2.- El disseny dels models

Essent la variable dependent, Estar Aturat, una variable categòrica, el model explicatiu es construirà a través de models de regressió logística. Per la seva banda, per tal de facilitar l'anàlisi, totes les variables independents usades, que també són categòriques, han estat

recodificades en variables dicotòmiques, amb únicament dues categories de valors 0 i 1. Així doncs, les variables resultants dels models són:

Variable	Valor de les categories
Aturat (UNEMPLOYMENT)	0 = Ocupat; 1 = Desocupat
Estat civil (MARITRE)	0 = No casat; 1 = Casat
Nombre de fills depenents menors de 16 anys (DEPCH16)	0 = 0-2; 1 = 3 o més
Nacionalitat (NATIONRE)	0 = Altres nacionalitats; 1 = UE +EFTA + USA + Austràlia i Nova zelanda + Japó
Any d'arribada al Regne Unit (ARRIVUK)	0 = Més de 10 anys en el Regne Unit, 1 = 10 o menys anys en el Renge Unit
Règim de tinença de la vivenda (ACCOMRE)	0 = Habitatge de lloguer; 1 = Habitatge de propietat
Nivell educatiu (EDUC)	0 = Inferior a l'educació secundària; 1 = Educació secundària o universitària

3.3.- La probabilitat d'estar a l'atur pels homes estrangers

Un cop aplicades les nostres variables independents en el model masculí de regressió logística obtenim els coeficients per a cadascuna d'aquestes variables que ens permetran construir la següent equació:

$$\text{Log (UNEMPLOYMENT)} = -2,372 - 0,307\text{EDUC} + 0,897\text{DEPCH16} \\ - 0,823\text{NATIONRE} + 0,767\text{ARRIVUK} - 0,897\text{ACCOMRE} + 0,181\text{MARITRE}$$

D'aquesta equació es desprèn que la log probabilitat d'estar a l'atur és -0,307 menor per aquells homes amb educació secundària o universitària, 0,897 més elevada per aquells homes amb 3 o més fills dependents menors de 16 anys, -0,823 menor pels homes de països "més desenvolupats", 0,767 major si han arribat durant els darrers 10 anys, - 0,897 inferior per homes amb un habitatge de propietat i 0,181 més elevada per als homes casats (tot i que la introducció d'aquesta variable no és significativa en el model). Per tal de facilitar la comprensió s'han creat dos possibles exemples per tal de veure com es calcula la probabilitat de desocupació per a individus concrets.

Si es tracta d'un estranger amb educació secundària o universitària, amb menys de tres fills dependents menors de 16 anys, d'un país "desenvolupat" que va arribar al Regne Unit fa més de 10 anys, vivint en un habitatge de propietat i casat, la log probabilitat d'estar a l'atur és:

$$\text{Log (UNEMPLOYMENT)} = - 2,372 - 0,307*1 + 0,897*0 - 0,823*1 + 0,767*0 \\ - 0,897*1 + 0,181*1 = - \mathbf{4,218}$$

D'on podem extreure que la probabilitat d'estar a l'atur és = $\exp(- 4,218)/(1 + \exp(- 4,218)) = 0,014$ o **1,45 %**

En canvi, si l'individu és un estranger, amb un nivell educatiu inferior a la secundària, amb tres o més fills dependents menors de 16 anys, d'un país "en vies de desenvolupament", que ha arribat al Regne Unit en els darrers 10 anys, vivint en un habitatge de lloguer i no casat, els resultats són:

$$\text{Log (UNEMPLOYMENT)} = - 2,372 - 0,307*0 + 0,897*1 - 0,823*0 + 0,767*1 - \\ 0,897*0 + 0,181*0 = - \mathbf{0,708}$$

D'on podem extreure que la probabilitat d'estar a l'atur és = $\exp(- 0,708)/(1 + \exp(- 0,708)) = 0,330$ o **33%**

Finalment, el model també ens permet calcular els diferents *odd ratios* d'estar a l'atur segons sigui el valor que adopti cadascuna de les variables independents:

- Per als estrangers amb estudis secundaris o universitaris en comparació amb aquells amb estudis inferiors als secundaris és $\exp(-0,307) = 0,73$ or **0,73 a 1**.
- Per estrangers amb 3 o més fills dependents menors de 16 anys comparant amb aquells amb menys de 3 fills dependents de menys de 16 anys, $\exp(0,897) = \mathbf{2,45 a 1}$.
- Per estrangers de països més desenvolupats comparant amb aquells provinents de països menys desenvolupats, $\exp(-0,823) = \mathbf{0,43 a 1}$.
- Per estrangers arribats al Regne Unit en els darrers 10 anys comparat a aquells arribats amb anterioritat, $\exp(0,767) = \mathbf{2,15 a 1}$.
- Per estrangers vivint en habitatge de propietat comparant amb aquells que viuen de lloguer, $\exp(-0,897) = \mathbf{0,40 a 1}$.
- Per casats en relació als no casats, $\exp(0,181) = \mathbf{1,19 a 1}$.

3.4.- La probabilitat d'estar a l'atur per a les dones estrangeres

Un cop aplicada la metodologia de regressió logística i un cop obtinguts els coeficients per a cadascuna de les variables independents, l'equació resultant és:

$$\begin{aligned} \text{Log (UNEMPLOYMENT)} = & -1,144 - 0,891\text{EDUC} + 0,685\text{DEPCH16} - \\ & 0,654\text{NATIONRE} \\ & -0,169\text{ARRIVUK} - 0,303\text{ACCOMRE} - 0,640\text{MARITRE} \end{aligned}$$

El que ens indica la log probabilitat de ser aturada és $-0,891$ menor per aquelles dones amb educació secundària o superior, $0,685$ més alta per dones amb 3 o més fills dependents menors de 16 anys, $-0,654$ inferior per dones provinents de països “més desenvolupats”, $-0,169$ menor si han arribat en els darrers 10 anys (però la introducció d'aquesta variable no és significant en el model), $-1,303$ menor per aquelles que viuen en un habitatge de propietat i $-0,640$ inferior per dones casades. Seguint el mateix criteri que en l'explicació del model masculí el model s'ha exemplificat amb dos suposats casos individuals:

Si la dona en concret és una estrangera amb educació secundària o universitària, amb menys de tres fills dependents menors de 16 anys, d'un país “desenvolupat” que va arribar al Regne Unit fa més de 10 anys, vivint en un habitatge de propietat i casada, la log probabilitat d'estar a l'atur és:

$$\begin{aligned} \text{Log (UNEMPLOYMENT)} = & -1,144 - 0,891*1 + 0,685*0 - 0,654*1 - 0,169*0 \\ & -1,303*1 - 0,640*1 = \mathbf{-4,632} \end{aligned}$$

D'on podem extreure que la probabilitat d'estar a l'atur és $= \exp(-4,632)/(1 + \exp(-4,632)) = 0,009$ o **0,96%**

En canvi, si l'estrangera té un nivell educatiu inferior a la secundària, tres o més fills dependents menors de 16 anys, és d'un país “en vies de desenvolupament”, ha arribat al Regne Unit en els darrers 10 anys, viu en un habitatge de lloguer i no està casada, els resultats són:

$$\begin{aligned} \text{Log (UNEMPLOYMENT)} = & -1,144 - 0,891*0 + 0,685*1 - 0,654*0 - 0,169*1 \\ & -1,303*0 - 0,640*0 = \mathbf{-0,628} \end{aligned}$$

D'on podem extreure que la probabilitat d'estar a l'atur és $= \exp(-0,628)/(1 + \exp(-0,628)) = 0,347$ o **34,8%**

Finalment, el model també ens permet calcular els diferents *odd ratios* d'estar a l'atur segons sigui el valor que adopti cadascuna de les variables independents:

- Per a les estrangeres amb estudis secundaris o universitaris en comparació amb aquelles amb estudis inferiors als secundaris és $\exp(-0,891) = \mathbf{0,41 a 1}$.
- Per estrangeres amb 3 o més fills dependents menors de 16 anys comparant amb aquelles amb menys de 3 fills dependents de menys de 16 anys, $\exp(0,685) = \mathbf{1,98 a 1}$.
- Per estrangeres de països més desenvolupats comparant amb aquelles provinents de països menys desenvolupats, $\exp(-0,654) = \mathbf{0,51 a 1}$.
- Per estrangeres arribades al Regne Unit en els darrers 10 anys comparat a aquelles arribades amb anterioritat, $\exp(-0,169) = \mathbf{0,84 a 1}$.
- Per estrangeres vivint en habitatge de propietat comparant amb aquelles que viuen de lloguer, $\exp(-1,303) = \mathbf{0,27 a 1}$.
- Per casades en relació a les no casades, $\exp(-0,640) = \mathbf{0,52 a 1}$.

A mode de síntesi, els estimadors obtinguts un cop modelada la probabilitat d'estar a l'atur dels immigrants contrasten bona part de les hipòtesis inicials evidenciant també com les característiques sociodemogràfiques d'homes i dones afecten de manera diferent en la seva probabilitat d'atur. Així, tot i que la probabilitat d'atur és inferior per als dos sexes per aquells estrangers amb estudis secundaris o superiors si ho comparem amb aquells amb estudis inferiors, això resulta especialment acusat per a les dones. Aquesta probabilitat és, a més, especialment elevada per aquells amb tres o més fills dependents de menys de 16 anys, sobretot per als homes. Viure en habitatge de propietat està relacionat amb més probabilitat de tenir un treball i, estar casat redueix la probabilitat d'estar a l'atur per a les dones, però sembla tenir un efecte contrari per als homes, tot i que aquesta variable no és significativa en el model masculí.

Els resultats també indiquen com les circumstàncies lligades al procés migratori i d'ajustament al nou país, és a dir, el país de procedència i l'antiguitat en el Regne Unit, també influencien de manera diferent homes i dones en la probabilitat d'atur. Les conclusions que es poden extreure dels models són que, aquells estrangers provinents de

països més desenvolupats tenen al voltant d'un 50% menys de probabilitats d'estar a l'atur que aquells estrangers provinents de països menys desenvolupats, probabilitat més acusada en el cas dels homes. Finalment, els percentatges d'atur per als homes estrangers que han arribat en els darrers 10 anys és més que el doble que el d'aquells arribats amb antelació. No obstant això, el temps d'estada al Regne Unit no és significatiu en el model femení.

4.- Concloent sobre la diversitat i complexitat del col·lectiu dels treballadors estrangers del Regne Unit

Els resultats mostren com la posició dels estrangers en el mercat de treball del Regne Unit dependrà en bona part, del país de nacionalitat, del temps transcorregut des de l'arribada al país i de les característiques sociodemogràfiques dels individus. De l'anàlisi es poden distingir dos grups d'immigrants: aquells de la Unió Europea, Amèrica del Nord i Oceania i aquells provinents de la resta de països. El primer grup presenta una posició en el mercat laboral d'acollida similar a la dels nacionals o fins i tot més privilegiada en alguns aspectes com ara és el percentatge que determinades nacionalitats presenten en professionals o directius. El segon grup està, en general, en una posició menys favorable, com semblen indicar, per exemple, els elevats percentatges d'atur. De totes maneres, a pesar d'aquesta divisió general, els resultats dels models indiquen que les característiques familiars i socials i la trajectòria migrant també tenen la seva influència, a un nivell individual, en la posició que ocupen els estrangers en el mercat de treball. Finalment, no hem d'oblidar el component de gènere del mercat de treball quan parlem de la població estrangera com a força de treball. En l'anàlisi, aquest component, encara que amb les seves particularitats, es pot intuir per a totes les nacionalitats, inclòs per a la població autòctona.

Com ja s'ha indicat, aquest treball ha suposat l'oportunitat de fer una primera i general aproximació a l'estudi de la inserció de la població de nacionalitat estrangera a través del mercat laboral del país d'acollida. La naturalesa metodològica del treball s'ha basat sobretot en fer una explotació estadística de la font usada, la *Labor Forc Survey* de l'any 2002, a través de dos tipus d'anàlisis, la descriptiva i l'explicativa, per mitjà aquesta de la creació de dos models de regressió logística. Degut a l'amplitud del tema tractat, molts dels aspectes laborals de la població segurament no són tractats amb suficient deteniment, fet que, més que ser una limitació per si mateixa, obre molts interrogants i possibilitats de cara a futurs treballs, en què la metodologia aquí emprada serà aprofundida i desenvolupada

més àmpliament com a principal eina de treball, sempre tenint en compte els perills que qualsevol mètode estadístic comporta a l'hora d'intentar comprendre la complexa realitat social, com és el cas de la construcció de models logístics, on l'elecció d'uns factors explicatius en lloc d'uns altres ja determina, en bona mesura, quins seran els resultats obtinguts. Quant a la font usada en aquest treball, tot i la seva riquesa en el tractament dels aspectes laborals dels enquestats, presenta els problemes propis de tota mostra, com ara la poca representativitat dels estrangers i la dificultat en fer qualsevol desagregació. L'escala temporal, aquí limitada a un any, serà ampliada per tal de dibuixar l'evolució recent de la inserció laboral dels immigrants, en ser aquest un aspecte nou i molt dinàmic en la nostra societat. Altres aspectes als quals és convenient prestar més atenció són, d'una banda, intentar descobrir en quina mesura moltes de les relacions que resulten de l'anàlisi podrien ser explicades per l'edat i, de l'altra, prestar més atenció és el component de gènere en el mercat de treball dels immigrants. De la mateixa manera es prestarà especial atenció a la diversitat i complexitat que hi ha darrera de la immigració femenina, que ha passat de ser una migració de reagrupament familiar a una migració activa per si mateixa (Kofman, 1999).

5.- Referències bibliogràfiques

BLACKABY, D. H. et al. (1997) "A picture of male and female unemployment among Britain's ethnic minorities", in *Scottish Journal of Political Economy*, n°44, pp.182-97.

BORJAS, G. J. (1991) "Immigration and self-selection", in J. M. Abowd and R. B. Freeman (ed), *Immigration, trade and the labour market*, University of Chicago Press, Chicago.

BORJAS, G.J. (1989) "Economic theory and international migration", in *International Migration Review*, Special Silver Anniversary Issue, n°23, pp.457-85.

BORJAS, G. J. (1992) "National origin and the skills of immigrants in the post-war period", in G. J. Borjas and R. B. Freeman (ed), *Immigration and the workforce: economic consequences for the United states and source areas*, University of Chicago Press, Chicago.

BORJAS, G. J. (1994) "The economics of immigration", in *Journal of Economic Literature*, n°32, pp. 667-717.

BOYLE, P. et al. (1998) *Exploring contemporary migration*. Harlow, Essex: Longman.

BRANCÓS, I. and DOMINGO, A. (2001) "Migracions de reemplaçament o complementàries?", *Papers de Demografia*, n° 188.

CABRÉ, A. (2001) "Immigració i estat de benestar", *Papers de Demografia*, n°183.

CABRÉ, A. (2001) "La demografia i el futur del sistema de pensions", *Papers de Demografia*, n° 190.

CASTELS, S. (2000) *International migration at the beginning of the twenty-first century: global trends and issues*, in *ISSJ 165/2000 UNESCO*, Blackell, Oxford.

CHISWICK, B. R. (1978) "The effect of Americanisation on the earnings of foreign born-men", in *Journal of Political Economy*, n°86, pp. 897-921.

CHISWICK, B. R. and MILLER, P. (2002) "Immigrant earnings: language skills, linguistic concentrations and the business cycle", in *Journal of Population Economics*, n°15, pp. 31-57.

COLEMAN, D. and SALT, J. (1992) *The British population, pattern, trends and processes*, Oxford University Press, New York.

COLEMAN, D. (1995) "International migration: demographic and socioeconomic consequences in the United Kingdom and Europe", in *International Migration Review*, n° 29 (1) pp. 155-206.

COLEMAN, D. and Rowthorn, R. (2004) "The economic effects of immigration into the United Kingdom", in *Population and Development Review*, n°13(4), pp. 579-624.

COOMANS, G. and FOTAKIS, C. (2003) "Demographic ageing, migration and the challenge for growth and labour market sustainability", in *The economic and social aspects of migration. Conference jointly organised by The European Commission and the OECD*. Brussels, 21-22 January 2003.

DANIEL W. and STILGOE, E. (1977) "Where are they now?: a follow-up study of the unemployed." *PEP report no. 572*.

- DOBSON, J. and MCLAUGHLAN, G. (2001) “International migration to and from the United Kingdom, 1975-1999: consistency, change and implications for the labour market”, in *Population Trends*, nº 106, Winter 2001, pp. 29-38.
- DOMINGO, A. (2002) “Reflexiones demográficas sobre la inmigración internacional en los países del sur de la Unión Europea”, *Papers de Demografia*, nº 215.
- DOMINGO, A. and HOULE, R. (2004) “La actividad de la población de nacionalidad extranjera en España: entre la complementariedad y la exclusión”, treball presentat al *Quart congrés sobre immigració a Espanya: ciutadania i participació, Girona, Novembre 10-13 de 2004*.
- DOUDEIJNS, M. and DUMONT, J. (2003) “Immigration and labour shortages Evaluation of needs and limits of selection policies in the recruitment of foreign labour”, in *The economic and social aspects of migration*. Conference jointly organised by The European Commission and the OECD in Brussels, 21-22 January 2003.
- FIELD, A. (2000) *Discovering Statistics using SPSS for Windows*, Sage, London.
- FLAIM P. O. and GELLER C (1972) “An analysis of unemployment by household relationship”, in *Monthly Labour Review*, nº 95, pp. 9-16.
- FOTAKIS, C. (2003) “Demographic ageing, migration and the challenge for labour market and pensions”, in *The economic and social aspects of migration*. Conference jointly organised by The European Commission and the OECD in Brussels, 21-22 January 2003.
- GARSON, J. and LOIZILLON, A. (2003) “Changes and challenges: Europe and migration from 1950 to present”, in *The economic and social aspects of migration*. Conference jointly organised by The European Commission and the OECD in Brussels, 21-22 January 2003.
- GHATAK, S. et al. (1996) Migration theories and evidence: an assessment, *Journal of Economic Surveys*, nº 10, pp. 159-98.
- GILBERT, N. (2000) *Researching social life*, 2nd edition, Sage, London.
- HELD, D. et al. (1999) *Global transformations: politics, economics and culture*, Cambridge: Polity.
- KEMNITZ, A. (2003) Immigration, unemployment and pensions, in *Scandinavian Journal of Economics*, nº105(1), pp. 31-47.
- KOFMAN, E. (1999) Female’ birds of passage’ a decade later: gender and immigration in the European Union, in *International Migration Review*, nº 33(2), pp. 269-299.
- KOFMAN, E. (2003) “Women migrants and refugees in the European Union”, in *The economic and social aspects of migration*. Conference jointly organised by The European Commission and the OECD in Brussels, 21-22 January 2003.
- KRITZ, M.M. et al. (ed) (1992) *International migration systems: a global approach*. Clarendon Press, Oxford.
- KUHN, A. (1974) *The logic of social systems*, The Jossey-Bass behavioural science series, London.
- LEAM LIM, L. (1997) “Flexible labour markets in a globalizing world: The implications for international female migration”, in IUSSP; COMITTE ON SOUTH-NORTH MIGRATION and INSTITUTO UNIVERSITARIO ORTEGA Y GASSET (1997).

International Migration at Century's end: trends and issues. Barcelona, Spain, May 7-10, 1997. Liège: IUSSP, pp. 14-24.

MUUS, P. (2003) "Synthesis report", in *The economic and social aspects of migration*. Conference jointly organised by The European Commission and the OECD in Brussels, 21-22 January 2003.

NICKELL, S. J. (1980) A picture of male unemployment in Britain, *Economic Journal*, n° 90, pp. 776-94.

PLEWIS, I. (1997) *Statistics in education*, Arnold, London.

RAGHURAM, P. (2004) "The difference that skills make: gender, family migration strategies and regulated labour market", in *Journal of Ethnic and Migration Studies*, vol. 30, n°2, March 2004, pp. 303-321.

RUDIGER, A. and SPENCER, S. (2003) "Social integration of migrants and ethnic minorities. Policies to combat discrimination" in *The economic and social aspects of migration*. Conference jointly organised by The European Commission and the OECD in Brussels, 21-22 January 2003.

SALT, J. (1981) International labour migration in Western Europe: a geographical review, in KRITZ, M. et al (ed), *Global trends in migration: theory and research on international population movements*, Staten Island, New York.

SALT, J. and CLARKE, J. (2000) *International migration in the UNECE region: patterns, trends and policies*, in ISSJ 165/2000 UNESCO, Blackell, Oxford

SALT, J et al. (2001) *International migration and the United Kingdom: recent patterns and trends*, RDS Occasional Paper n° 75, London.

SALT, J. (2003) *International migration and the United Kingdom, Report of the United Kingdom SOPEMI correspondent to the OECD*, 2003.

SHIELDS, M.A. and WHEATLEY PRICE, S. (1998) The earnings of male immigrants in England: evidence from the quarterly LFS, in *Applied Economics*, n° 30, pp.1157-1168.

SIMON, J. (1989) *The economic consequences of immigration*, Blackell, Oxford.

STALKER, P. (1994) *The work of strangers: a survey of international labour migration*, I.L.O., Geneva.

STALKER, P. (2000) *Workers without frontiers: the impact of globalization on international migration*, Lynne Rienner Publishers, London.

STARK, O. (1991) *The migration of labour*, Blackwell, Cambridge.

STORESLETTEN, K. (2003) Fiscal implications of immigration – a net present value calculation, in *Scandinavian Journal of Economics*, n°105(3), pp. 487-506.

TAPINOS, G. (2000) *Globalisation regional integration, international migration*, in ISSJ 165/2000 UNESCO, Blackell, Oxford.

WHEATLEY PRICE, S. (2001), The employment adjustment of male immigrants in England, in *Journal of Population Economics*, n°14, pp. 193-220.

WHEATLEY PRICE, S. (2001), The unemployment experience of male immigrants in England, in *Applied Economics*, n° 33, pp. 201-215.

ÍNDEX

1.- La població immigrada: font de pors o d'esperances?.....	1
2.- De la diversitat de treballadors estrangers al Regne Unit a la seva polarització?.....	3
2.1.- L'estructura d'edat i sexe.....	4
2.2.- Els estrangers com a força de treball al Regne Unit.....	5
2.2.1.-Els percentatges d'activitat per nacionalitat i sexe.....	5
2.2.2.-Els percentatges d'atur per nacionalitat i sexe.....	6
2.2.3.- La temporalitat per nacionalitat i sexe.....	7
2.2.4.- La situació professional per nacionalitat i sexe.....	9
3.- L'anàlisi explicativa de la probabilitat d'estar a l'atur de la població de nacionalitat estrangera al Regne Unit.....	10
3.1.- Hipòtesis dels models.....	11
3.2.- El disseny dels models.....	11
3.3.- La probabilitat d'estar a l'atur per als homes estrangers.....	12
3.4.- La probabilitat d'estar a l'atur per a les dones estrangeres.....	14
4.- Concloent sobre la diversitat i complexitat del col·lectiu dels treballadors.....	16
5.- Referències bibliogràfiques.....	18

ÍNDIX DE GRÀFICS

1. Estructura d'edat i sexe per nacionalitat. Població de referència: Població total..... 4
2. Percentatges d'atur per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població ocupada..... 7
3. Situació professional per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població ocupada..... 9

ÍNDIX DE TAULES

1. Totals i percentatges per nacionalitat. Població de referència: Població total. Ambdós sexes..... 3
2. Percentatges d'activitat econòmica per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població total..... 6
3. Treball permanent o temporal per nacionalitat i sexe. Població de referència: Població ocupada..... 8